

ناٲى كٲبى: **ءىوارنامہ**

نقىسەر: مہمموود دەرؤىش

وہرگىران: د. عارف  ٲؤ

بابہت: شعرا عہرہبى

دەرہىنانا ہونہرى و بہرگ: عبدالرحمن بامہرنى

ژمارا سپاردنى: (D-/ 2705/ 23) ژ پەرتوکخانا بەدرخانىيان

چاپخانہ: چاپخانا ھاوار. دھؤک- ۲۰۲۳.

مه حموود ده روئش

ديوارنامه

وه رگيران

د. عارف جيتو

دیوارنامه

محمود درویش: ل سال ۱۹۹۹ هاتیه نقیسن.

ئەفەيە ناڧى تە /

ژنە كى گۆت و

د وى ليوانكا لەولەبيدا بەرزە بوو...

ئەز ئاسمانى ل وپرى دبينم، يى بەردەستە.

چەنگين كوترە كا سپى، من بەرەف زارۆكينيە كا دى

هەلدگريت. نە خەونا من بوو كو من خەون دديتن.

هەمى تشتەك كەتواريە.

من دزاني كو يى خوە ددەمە لايەكى و دى فرم.

دى مە ئەو يى ل فەلە كا داويى دەمى.

هه می تشت یی سپیه،

ئهو ده ریا یا ل سهر بانئ عوره کئی سپی

هه لایستی. ئه و چنه ییا ل ئاسمانه کئی

ره هاییی سپی یا سپیه. ئه ز بووم و نه ئه ز بووم.

ئی ئه ز ل دهر دؤرا قئی ئه به دییه تا سپی،

یی ب تنیمه. به ری ژفانئ خوه هاتم،

فریشته ک ژی خویا نه بوو بیژیته من:

"ته ل ویړی چ کریه، ل دنیا یی؟"

من چ نه بهیست، نه گازی یین جوامیران و

نه نالینن تاوانباران، یی ب تنیمه دسپیاتیدا،

یی ب تنیمه...

ل بهر دهر گه هی قیامه تی، چ تشته ک من نائیشینیت.

نه زه مان و نه دلینی. نه هه ست ب سفکیا تشتا

دکھم، نہ ب سہنگینیا خورکمانیان¹.

من کہس نہدیت ژئ پرسیارکہم:

نۆکہ "کیفہ یا من" ل کیفہیہ؟

کوا باژئری مرییان و کانیمہ ئہز؟

نہ عہدہم ل قیرہ یا نہزہمان و نہ قیرہیہ،

ئو نہ ہہبوون

ہہروہکو ئہز بہری نۆکہ یی مریم...

قئ خہونئ دنیاسم و دزانم یئ بہر ب ویقہ

دچم، یا نہزانم.

دبیت ل جہہکی ہیژ یی ساخ بم و،

ئہز دزانم کا من چ دقیت...

روژہکی دی بہ ئہو یی من دقیت

¹ خورکمانی: ہوا جس

رۆژەکی، دئی مە هزرەک. نه چ شمشیر،
نه چ کتیب، بۆ عەردی ویران هەلدگریت...
هەروەکو ئەو بارانە که بارییه سەر چیایه کی
ژ گەشبوونا گیای شەقبووی،
نه هیژ ب سەرکەفت و نه دادوهرییا فیلار

رۆژەکی دئی مە ئەو یی من دقیت

رۆژەکی دئی مە تهرەک، دئی هەبوونا خوە
ژ عەدەما خوە کیشمە دەر.
هەر دەمەکی چەنگ دسوژن، نیتزیکي راستیی
دبووم و ژ خۆلیی دەهاتمە قەژاندن.
ئەز سوحبەتا وان خەوتەیی خەونۆکیمە،
من دەست ژ خوە و جەستەیی خوە بەردا،
دا وەغەرا خوە یا ئیککی بەرەف رامانی تەفاقکەم،

ئەز سۆتەم و ئەو بەرزە بوو.
ئەزم نەپەندەیی². ئەزم یە ئاسمانیی و
ئەوئ رهفیی.

رۆژەکی دئ مە ئەو یە من دقئت

رۆژەکی دئ بم شاعرهک، ئاف رههینا
دیتنا منه. زمانی من مه جازه و ژبو مه جازی،
چ نابئژم و ئامازە ب چ جهان ناکەم.
جه مه هدهر و ئوبالا منه.
ئەز ژ وئیریمه. فئیرهیا من ژ پئنگاڤا من
باز ددهته سهر ئاشوپا من...
ئەز ئەو بووم یە ههیی یان ئەوئ دئ بم
فهزایی درئژئ بی داوی، من چئدکەت و من دئئخیتن.

² نەپەندەیی: نەهاتن- الغیاب

رۆژه كۆ دى ۋە ئەو يى من دقئت

رۆژه كۆ دى ۋە تى، ئەقجا بلا ژنۆكه هاقين

من بگقئشيت،

بلا ريوارين ل سەر چلچرايين³ جھئ شه كرينى،

شەرابا من قەخۆن!

ئەز پەيام و پەيامبەرم

ئەز تايتلين بچووكم و ئەز پۆستەمە

رۆژه كۆ دى ۋە ئەو يى من دقئت

ئەقەيە ناقئ تە /

ژنە كۆ گۆت و

³ چلچرا: پيرو- ثريا

د لیوانکا سپیاتییا خوه دا غه واره بوو.

ئه فیه ناڅی ته، ناڅی خوه ب باشی ژبه ر بکه!

تیغه لیی ل سهر چ تپیان دگهل وی نه که و

ب ئالایین عه شیره تان نه داگره

تم هه څالی ناڅی خوه یی ئاسوی به

دگهل ساخان و مرییان بجیربینه

ئه وی فیږی ب لیڅکرنه کا دروست بکه دگهل بیانیان

ل سهر که څره کی ژ که څرین شکه فتی بنڅیسه،

ناڅی منو: هه کو مه زن دبم، دی مه زن بی

دی من هه لگری و دی ته هه لگرم

یی بیانی برابه که بو هه ر که سی بیانی بیت

دی که سا می ب تپیا بزوینا ژبو بلووران نه در دای، وه رگرین

ناڅی منو: نهو ئه م ل کیغه نه؟

بیژه: نهو چیه، سوبه چیه؟

دهم چیه و جه چیه

که فن چیه و ی نوو چیه؟

روژه کی دی بینه ئه و ی مه دقیت

نه وه غه ری ده ستیگر و نه ریگ ب دوماهی هات

ئه وین ژیرمه ند نه گه هشتنه غوربه تا خوه

ههروه ک چه وا بیانی ژی نه گه هشتین ژیریا خوه

مه چ گول نه نیاسینه ژبلی نیسانۆکان،

ئه فجا دا هلباسک بیینه کومتی دیوارنامه یان:

عه ردی هه لبه ستا من که سکه، بلنده،

گوتنا خودی ل بهر ئه لندی.. عه ردی هه لبه ستا منه و

ئه زم یی دوور

ئه زم یی دوور

ل بهر هه ر بایه کی بهیت

ژنه ک یارییا ب شاعری خوه دکهت

- وی لای ببه، یی ته بو من کریهه خهلات

ئهو لای هاتییه شکاندن،

ئو میاتییا من بدهفه،

من چ نه ما ژبلی تیرامانا د کوریشکین گۆلئ را،

سوبه هییا من ژ من فه که و دوهی بینه،

ئو مه ب تنی بهیله...

پشتی ته، چ تشت نینه وه غهری بکهت

یان فه گهریت

- هه که ته بقیّت، هه لبه ستی ژی ببه

نی ژبلی ته، چ تشتی دی من تیدا نینه

"ئه ز"ا خوه ببه. دی مه نفایب وان نامه یین

ده ستین ته بو کوتران هیلایی ته فاقکه م.

ما کی ژ مه "ئه زم" دا بیمه داوییا وی؟

دناقبه را نفیسنی و ئاخفتنیدا، ستیره ک دی رژییت و

بیرھاتن دی خاترنامینِ خوہ بہ لاقکھت:

ل سہردہمی شیری و بلووری، دناقبہ را

ھژیر و دریچچہ کاند⁴، ئەم یین ژ دایکبووین.

مرن ھیدیتیر بوو. بہ لیتیر بوو. پیکھاتنا دوو ریبارین

ل سہر ریژگہہا رووباری بوو. وہ لی نۆکھ،

کاپکی ئەلیکترونی ب تہنا خوہ کار دکھت.

نہ بکوژک گوہی خوہ ددہ تہ کوشتییان، نہ چ شہید

وہسیہ تنامینِ خوہ فہدگیرن

تو ژ کیژان بای ہاتی؟

بیژہ ناقی برینا تہ چییہ و ئەوان رییا بنیاسہ

یین ئەم دوو جارکی لی بہرزہ دین!

ہەر لەمزیہ کا د تہ دا من دئیشینیت و

من بہرہ ف سہردہمہ کی چیفانۆکیفہ دزفرینیت.

⁴ دریچچہک: صبار

من دئیشینیتن خوینا من، خوئ من دئیشینیت و
خوینهنه ر ژئ من دئیشینیت

ژئین په راقا سوریا، ژ درئژاهیا درائئ⁵
د گۆزکئ شکه ستیدا دنالین و ب روژا ته باخئ
شهوتین. بهری بوونا خوه، من ل سهر ریکا کانئ
دیت بوون. من دهنگئ ئافا دناق دهئیدا دبهیست
ئو دگریاندن: هوون فه گهرنه دناق عهوراندا
دئ سهردهمئ خوش فه گهریئت

دهنگه دانئ گۆت:

چ تشت نافه گهریئت ژبلی رابردوویئ هیزاران
ل سهر ستوونین ره هه ندئ... [زیرینه شینوارین وان
زیرینه] و نامین لاوان ژبو سوباهئ،

⁵ درائ: دووریا جهه کی- مسافه

نانی تیربوونی و نوکه یه کا بهیتر بده مه.

نه مه کراسگوهورینه و نه حلول⁶ و نه نه مری

ده ننگه دانی گوت:

ئه ز ب هیقییا خوه یا هه ر نه ساخقه وه ستیام.

ژ خه فکین جوانکاریان وه ستیام: ما پشتی بابل

چ هه یه؟ هه رده مئ ریگ به ره ف ئاسمانی خویا دیت،

نه دیاری ئارمانجه کا دوماهیئ به لی دکه ت

په خشان دنقیژاندا به لاقبوو و،

سروود شکه ست

که سکه، عه ردی هه لبه ستا من که سکه ک بلنده...

ژ ده شتا دۆزه خا من دکه فته هنداق من...

تو د راما نا خوه دا بیانیی. ئه و ب تنی به سه

⁶ حلول: ئانکو شینبوونا خودی د مروقیدا، بابه ته کی سو فی ز مییه.

کو تو ب تنی، ل ویړی بی، دا بی هۆزه ک...

داکو ره هه ندا ژ ده ستدایی د زامین کو ترکیدا

بکیشم، من دستراند

نه ژبو هندی گوتننن خودی ژبو مروقی شروفه کهم،

نه ئەزم پیغه مبه ر کو بانگدیریا وه حیه کی بکه م و

بده مه زانین، نهالا من هلباسکبوونه

ئەزم یی بیانی ب هه می زمانی من هه یی. ئەگەر

من دلینیا خوه دانا بهر تپیا زادی (ظ)، دلینیا من

ب تپیا یائی من دارده ست دکه ت،

هه کو په یف د دوور، عه رده کی هه ی ب ره خ

ئەختەرە ک بلندترقه، لی هه کو په یف د نیزی ک بن

مه نفا هه یه. کتیب تیرا ناکه ت کو بیژم:

من خوه ل قیره دیت، هاتییه کی مشت نه هاتن.

هه رده می ئەز ل خوه گه پام، یین دی دینم.

ئو هه رده مۆ ل وان دگه پريم، من كه سۆ دى

ژبلى خوه يى بيانى دناف واندا نه ديت،

ئهرى ما ئەز تاكى كۆم؟

ئەزم يى بيانى. ژ "پيا شيرى" بهر ب ياريقه وه ستيام.

ژ ساخله تن خوه وه ستيام.

روخسار يى تەنگ دبيت. ئاخفتن فرهه دبيت.

ژ پيدقى يين په يقا خوه د سهردا دچم.

د خوديكان را بهر ب سه متا خوه فه دنيرم:

ئهرى ما ئەز ئەوم؟

ئهرى ما ئەز رۆلى خوه د پشكا داوييدا ب باشى دگيرم؟

ما بهرى قى نواندنى من شانۆنامه خواندييه،

يان ژى ل سهر من سه پاندييه؟

ئهرى ما ئەز ئەوم ئەوى رۆلى دگيريت

يان ئەوى كچكا قوربانى، ئاخفتن خوه گوهارتينه

داکول پاش نووخوازیی بژیت،

پشتی نقیسه ر ژ ریروا دهقی خوه ده رکهفتی و

ئه کته ر و شاهد فه ره قین؟

ل پشت ده رگه هی روونشتم و

یین هیف دکه من:

ئه ری ما ئه ز ئه وم؟

ئه فه زمانئ منه. ئه ف ده نگه ژی کورته ژانا

خوینا منه، لئ نقیسه ر ئیکئ دییه...

ئه ز نه ژ خوه مه گه ر هاتم و نه گه هشتم

ئه ز نه ژ خوه مه گه ر باخقم و چ نه بیژم

ئه ز ئه وم یئ تیپن مژدار دیژنئ:

بنقیسه دئ هه بی!

بخوینه دئ بینئ!

ئه گه ر ته قنیا باخقی.. بکه،

هه قڊژين ته د رامايدا هه قڊگرن...

ئو مه رهم هه ر ناخى ته يه، ئه وى روهن و ته نك

ل ده ردؤرا من ده ر ياقانن، بى چ به نده ر

توزى قالا كرم ژ ئامازه و ده سته واژى،

من ده مه ك نه ديت پى بزائم كا پايه يا من يا نوكه،

دناقبه را دوو پايه ياندا ل كي قه يه.

هيشتا، من پرسيارا خوه نه كرىه،

ل سه ر ئه لندا وه كه ه قىي دناقبه را دوو ده راندا:

ده ركه فتن يان ژى چوونه ژوور...

من چ مرن نه ديتن دا ژيانى پى نيچيركه م.

من چ ده نك نه ديتن پى بكه مه قىژى:

ئهى ده مى له زگين! ته ژ وى ره قاندم

ئه وا تىپين مژدار دىپژنه من:

بى كه تواريى ئاشوپيه ك مسوگه ره

ئەى ئەو دەمى چاقەپرى نەبووى...
چاقەپرىيا وى نەكر يى ژ بوونا خوه گىرۆ بووى،
رابردووى بهپله نوو، ئەو بىرهاتنا ته يا ئىكانه يه
دناڤ مه دا، ل وى دەمى ئەم هه ڤالين ته،
نه قوربانى يين بارگيرين ته.
رابردووى وهك هه يى بهپله،
نه دهپته هاژۆتن و نه دهاژۆت

من ديت كا بىرا مرييان ل چ دهپت و
چ ژبىر دكه ن...
ئەو مه زن نابن و دەمى ب دەمژميرين خوه يين
دهستى دخوينن. ئەو چ جارارن نه ههست
ب مرنا مه دكه ن و نه ژينا خوه.
چ نه مايه ژ وى ئەوا كا چ بووم يان دى به چى.

هه می راناڤ د بوهوژن. "ئهو" د "من" د "ته" دا.
نه چ هه می و نه چ پشکن. خو ساخه ک ژی نینه
کو بیژنه مریه کی: من چیکه و به ئه ز!

... تهف توخم و هه ست دهه لوه شیین.

نه جهستی خوه ل ویړی دینم، نه هه ست ب هیزا
مرنی، یان ژینا خوه یا ئیکتی دکه م.

ههروه کو ئه ز نه ژ خوه مه. کیمه ئه ز؟

ئه ری ما ئه ز یی به رزه مه یان نوو بوویمه؟

دهم سفره. من هزر د بوونیدا نه کر،

هه کو مرنی به رف ته میقه فراندیم

نه یی ساخ و نه مری بووم،

نه عه ده م ل ویړیه و نه هه بوون

په رستارا من دپیژیت: تو باشتری.

دهر زیکه کا ته نا کرنی ل من ددهت:

یی ته نا به و یی ههژی ئهوی خهونی به

ئهوا دی پشتی بیهنه ک دی بینی...

من نوژداری خوه یی فره نسی دیت

یی زیندانا من فه دکه ت و

من ب داری چویشی دقوتیت

دوو پولیسین په ری گوندی هاری وی دکهن

من بابی خوه دیت یی ژحه جی دزفریته فه،

یی دلپوری و توشبووییی روژگه زتنا حیجازیه

دگوته ره فه ک ملیا که تین دهر دورا خوه:

من بقه مرینن!...

من چەند گەنجین مەغریب دیتن
تەپانن دکر و ددامە بەر بەران:
دەستەواژنن فەگەرینە و دایکا مە ژبو مە بەیلە
بابن مە یین ب گۆرستانن نە کەفتن!

من "رینن شار" دیت
ب دوورییا دوو میتان ژ من،
دگەل "هیدیگر" روونشتی بوو
من دیتن یین مە یین فەدخۆن و
ل شعرن ناگەرینن...
دانوستاندن تیریژ بوون و
سوباھییە کا ریبار ل هیقیی بوو
من هەرسنن هەقالینن خوە دیتن
هەکو وان بو من جانگ

ژ دافین زیری ددورین...

دبه ر را دنالین

من "مه‌هری" ⁷ دیت یی ره‌خنه‌گرین

خوه ژ هه‌لبه‌ستا خوه ده‌ردئی‌خیت:

نه‌کوورمه

دا وی بی‌نم یا هوون دینن،

دیتن رو‌ناهییه‌که به‌ره‌ف عه‌ده‌می...

یان شیتتی‌قه دچیتن

من هنده‌ک وه‌لات دیتن

ب ده‌ستین سپیده‌یی ئەز هه‌می‌یز دکرم:

یی هه‌ژی بی‌هنا نانی به.

⁷ مه‌هری: نام‌آزیه بو شاعر و فه‌یله‌سۆفی ناقداری عه‌ره‌ب (ابو‌العلاء‌ المعری) کول
سه‌رده‌می عه‌باسییان دن‌اقبه‌را سائین (۹۷۳-۱۰۵۷) دا ژیا‌یه.

هه ژى گولین شوسته یان به

هیشتا ته نویرا دایکا ته

یا هه لکریه و سلاف وهک سه وکتی گهرمه!

که سکه، عه ردی هه لبه ستا من که سکه،

رووباره کتی ب تنی به سه کو د گوهی په لاتینکیدا بچرپینم:

ئاخخ، خویشکی،

رووباره کتی ب تنی به سه کو ئه فسانین که فن هاندهم

بمینه ل سهر په ری وی ئه لهوئی ئالا و کومتین دوور دگوهوړیت،

ل وی جهی کو له شکهران میرگه هیڼ ژبیرکرنی بو من چیکربوون.

چ مللهت ژ هه لبه ستا خوه بچووکتز نینن.

لی چهک په یقان ژبو مری و ساخین تیدا فره دکهت.

په یف وی شمیری ب که مه را ئه لنديڅه دبرسقینیت.

بیابان ژى ب ستراڼی کیم، یان فره دبیت

چ تەمەن تیرا وی ناکەن،

دوماھییە خوە بەرەف دەستپیکە خوەفە راکیشم

گافانان چیرۆکا من بر و چوونە ناف گیایی ل ھندافی

جوانییە ھەرپتەیان، ب زۆرنایین و سەجەعە بەرپا

ل سەر ژبیرکرنی ب سەرکەفتن، ل سەر کەفری خاترخواستنێ، گەردەنگییا

بیرھاتنی بۆ من ھیلان و نە زفرین...

گافانتییە، ل ناقبەرا ھۆزی و باژیری، روژانین مە گافانتییە

من چ شەفین تاییەت

ژبو ھەودەجا تە یا گریڤایی ب لەیلانی نەدیتن،

تە گۆتە من: ما من بیی تە، چ پیدفی ب نافئ خوە ھەیە؟

گازی من بکە، نی ژ وی دەمی تە ب نافکریم

ئەز بووم یی من تو خولقاندی و تە کوشتم

دەمی تە ناف پوانکری...

تە چەوا کوشتم و ئەز بیانیا فی شەفی ھەمی؟

من بکە دناف دارستانین شەھوہتا خوەدا،

من هه مپیزکه و توند بگفیشه،

هنگفینئ بیگه ردئ شه هیانیی برپژه سه ر شانا هه نگی.

ب هه می بایئ د دهستین ته دا من به لافکه و من فیده فه.

نئ شه ف جانئ خوه داردهستی ته دکهت ئه ی ئه وئ تو بیانی،

تو من نابینی ستیره ک تا نه زانی،

کو خیزانا من دئ ب ئا فا لازیه ردئ⁸ من کوژیتن، من بده فه

دا نوکه یا من یا که یفین- هه کو گوزکئ خوه ب دهستین خوه

دشکینم- یا من بیتن

- ما ته تشتته ک گوته من کو ریبارا من بگوهو پیت؟

- من نه گوئییه. ژیا نا من ژ ده رفه ی من بوو

ئه زم ئه وئ دگه ل خوه دئاخفیت

موه ليقا⁹ من یا داویئ ژ دارقه سپئ که فت

⁸ به ره کئ رهنگ ئاسمانییه، شینه کئ سوور و سه ر ب که سکیفه یه...

⁹ لیکچواندنه که ژبو هه ر هه فت موعه ليقه یین هه لبه ستین عه ره بی کو د سه رده من خوه دا باشتیرین هه لبه ستین گزیرته یا عه ره بی بوون.

هیشتا مشهخت دناڤ خوه دا و

ب دووانییان دوورپیچکری،

لی ژیان یا ههژی مژدارییا خوهیه و یا چقیکه کی...

ئه ز نه بوویمه دا بزنام کو دی مرم،

به لکو داکو ناڤه روکا سها خودای بئه ڤینم

جوانی من به ره ف جوانیڤه دبهت

ئه ز چه ز ژ ئه ڤینییا ته دکه م، ئها هؤسا

ژ خوهیی خوه و ژ ساخله تین خوه نازادکری

هه ر ئه زم شوڤنگری خوه مه...

ئه زم ئه وی دگه ل خوه دناخڤیت:

مه زنتین هزر ژ بچووکتین تستان دبن

ریتم ژ په یقان ناهیت،

لی ل شه ڤه ک دریژ...

ژ جووتبوونا دوو جهستان دهیت

ئەزم ئەوئ دگەل خوە دئاخفیت:

ئەوئ بیرھاتئ کەھئ دکەت... ما تو ئەزئ؟

سئیه مئ مه دناقبەرا مەدا دھژئیت "چ جاران من ژئیرنە کەن"

ھۆ مرنا مە! مە ب رئکا مە بۆ خوە ببە،

دبیت فئری ئئشراقئ ببئن...

نە چ رۆژ ل سەر منن و نە ژئ چ ھەئف،

من سھا خوە ب چقئن گوھئشکە کئفە ھئلا ھەلاوئستئ

جھ ب منفە سفک بوو

جانئ من ئئ دالغۆئئ فراندەم

ئەزم ئەوئ دگەل خوە دئاخفیت:

کچئ: ما خەرئبئئ چ ل تە کرئبە؟

با مە دگوگرئئت و مئنا بئھنا پائئزئ مە ھەلدگرئت،

ژنا منئ... تو ل سەر گوئتەئئ من ئا پئگە ھشتئ،

نۆکه تو دشیی، پشتراست ژ خه ونی،

بچییه سهر "رّیا دیمه شقی".

فریشته یه کئی زیره فان و دوو کوتر

ل سهر ژیی مه یی مایی دفرن، ئو عهرد جه ژنه...

عهرد جه ژنا شکه ستییانه [ژ مه ژی دگریت]

ئهم بووین یین مه سروودا داستانی دانایه سهر جهی

وهک شاپهری ئه لهوویه کئی پیر کوینین مه تم ل بهر باینه.

بیی شیره تکرین مه سیحی، ئهم ههر د جوامیر و زاهد بووین.

ئهم ژ گیای بهیزتر نه بووین، ل داوییا هافینن تن نه بیت،

تو راستییا منی و ئه ز پرسیارا ته مه

ژبلی ناقین خوه مه چ میراتهک دی نینه

تو به خچه یی منی و ل بهر دوریانا ئه وی سروودا داستانی

ئه ز سیبه ریّن ته مه...

مه هه فیشکی د ریکارین وان خوداقه نداندا نه کر

ٺه وڻ ب سحر به ندي و فيلبازيا خواه
دهست ب سرووڊي ڊڪرن. وان جه ل سهر شاخين په زڪويقيان
ڙ ده مي جهي بو ده مه كي دي هه لدگرتن...

ٺه گهر ستيڙين ٺاسمانئ مه
پيچه كي ڙ به رين بيرا مه بلند تر بان و ڊڪارا
پيغه مبه ران ڙي ڪي متر با، دا ٺه م ڊ سروشتي بين
سه رازان ڙي گوھ ل په سنڌاري يين مه نه ڊبوو...

که سکه، عه ردئ هه لبه ستا من که سکه
ده نگيڙ وي وه کو وي ڙ ده مه کی بو ده مه کی دي
ب برشتيا¹⁰ ويڙه هه لدگرن.
من: تيرامانا نيرگزه كي ڊ ٺاڦا ميناکي ويڊا ڙي هه يه
من: ٺاشکه راييا سهي ڊ هه قوا تايان و هوور بينيا رامانيڊا

¹⁰ برشت: ب پيت- خصوية

ژئ ههيه...

من: وهكهه فييا ئاخفتين پيغه مبهران ل سهر بانين

شه في ژئ ههيه

من: كهري ژيرمه نديا ژبيركري ل سهري گري ژئ ههيه

لاقرديان ب چيفانووكي و كه تواري وي دكهت...

من: ئيقتينا جه قهنگي ب هه فدران ژئ ههيه

نه بهر جه سته كرن وي ژ بيره وهريي د زقري نيت و

نه دامالين¹¹ وي بهره ف گه شاتيا مه زنقه دبهت

من: "ئهزا" خوه يا دي ژئ ههيه

روژانين وي د ده فتهر كا دهنگيژاندا تو مار دكهت:

"گهر ئه ف خه ونه تيرا نه كهت، من شه في پرييه ك

قه هره مانيي ل بهر ده ريي مه نفايي ههيه..."

من: ده نگفه دانا زمانئ خوه ل سهر ديواران ژئ ههيه

هه كو دله كي دژ و كيندار خيانه تي ل من دكهت

¹¹ دامالين: تجريد

خوڻيا وڻيا دهريايي رادماليت...

ژيرمه نديا من، ژ کووراتييان بلندتر بوو
هه کو من گوڼييه شهيتاني: نهء. من تاقي نه که!
من نه ځيخه د دووانياندا، من وه کو ټه ز هه يي بهيله
ټه وڻ زاهد د ډه گيړانا ټينجيليدا و هلباسک د بيته
ټاسماني، کو ميرگه ها من ل وږييه، ديروکي ببه،
کوري بابوي، ديروکي ببه و کا ته چ دڦيت...
ژ خواه رسکان دروست بکه

ټو بارا من ته ناهييه. دي دندکه کا گه ټمي بچووک
ټيرا مه کهت، ژبو من و براي من يي دژمن،
هيژ عه جه لا من نه هاتييه. هيژ نه بوويه ده مي به رهه م
دوريني ژي. فهره بچمه دنه هاتييدا و ل ده سټيکي،
باوهر ژ دلي خواه بکه م و ب دويڦقه بم

هه تا دگه همه قانا جه لیل. هیژ عه جه لا من نه هاتییه.

دبیت تشتهک د مندا هه بیت، من پاشقه دبه ت.

نه دووره ئەز که سهک دی بم. نی هیژ بیستانکین هژیوان

ل دۆر جلکین کچکان نه دپیگه هشتینه. ئەز ژ شاپه پری

سیمه رخۆ ژ دایک نه بوویمه. که سهک ل ویری نینه

ل به ندا من بیت. بهری ده می هاتم و پشتی ده می ژی هاتم،

من کهس نه دیت باوهر ژ وئ بکهت یا ئەز دینم.

ئەزم یی من دیتی و ئەزم یی دوور

ئەزم یی دوور

ئەه ی ئەز تو کیی؟ ئەم دووینه

ل سهر ریکی و ل روژا هه شری ئیکین.

من به رەف سیناهیا ژناچوونیڤه به

دا به رده و امییا خوه د میناکۆ خوه یی دیدا بینم.

ما دی پشتی ته ئەز کی بم، ئەه ی ئەز؟

ما جهستی من ل پشت منه یان ل پیشیا ته؟

ما ئەز کیمه ئەی تو؟

وه سا من چیکه کا چهوا من تو چیکر بووی،

زهیتا باهیقان د من بده و ب تانجی ئیفرسی¹² من

بخهملینه. ئو من ژ گه لی بهره ف ئەبه دییه ته کا

سپیقه بهه لگره.

من ل سهر ریبازا خوه، فیری ژیانئ بکه و

من وه کو گه ردیله کا جیهانا بلند تاقی بکه.

هاری من بکه کو نه مریئ بیزارکه م و دلۆقان به

هه کو من بریندار دکه ی و گول ژ ده مارین

من دهه لین...

هیژ عه جه لا مه نه هاتییه. نئ چ پیغه مبه ر ده می ب قه فتا

گیایئ دوماهیئ ناپیشن. ما ل دۆر خوه زقپی؟

¹² ئیفرس (cedar): شجرة الارز

چ فریسته سهره دانا جهی ناکه ن داکو شاعر
رابردوویځِ خواه ل سهر شهفه قا جوان بهیلن و سوباهیا خواه
ب ههردوو دهستین خواه فهکه ن.

هه یهؤ عه نات¹³، خودا فه ندا من یا دلخواز، دی بیستره و
ئه وه له به ستا من یا ئیکئی ل سهر چیبوونئ بیستره فه...
دبیت فه گپرن ئاخفتنئ باوه رنما ژ دایکبوونا دارا ریلن
د به ره کئی پاییزیدا بیننه فه. دبیت شقان بیرئ

د کووریا سترانه کیدا بینن. دبیت ژیان ژ نشکه کئفه
بو وان بهیت، بین خواه ژ راماتین په پری په لاتینکه کا
ب سه روایئفه مایی دوورکرین،

ئه فجا بیستره خودا فه ندا من یا دلخواز، هو عه ناتئ،
ئه زم تیر و ئه زم نیچیر، ئه زم ئاخفتن.

ئه زم پیگوتن بیژ و بانگدیر و ئه زم شه هید

¹³ عه نات: ئیکه ژ خودا فه ندین که نعانیمان و ب تاییه تی ل میرگه ها نوکاریت د سهرده می
برونزیدا، عه نات هه فربازا (به هل) بوو د بیتاژویا ویسا ئه فسانه بییدا دبیزن کو خویشکا وی یان
هه فزینا وی بوو. ئه ف خودا فه ندا نوونه را خودا فه ندئ نیچیرئ و جه نگیه.

من نه گۆتیهه شینواران: خودا حافیز.
 ئەز نه ئەف بووم ئەفئ ههیی، جارەک تئ نه بیت.
 جارەک ب تئ تئرا دکەت کو بزەنم کانی چەوا
 زەمان وەک کۆینئ کۆچەری ل بەر بایئ باکۆری دسکیت،
 کا چەوا جە شەق دبیت و رابردوو
 هویرکئ پەرسگەها کافلبووئی دکەتە بەر خوە.
 هەر تشتەکی ل دەردۆرا من وەکو منە و ئەز ل فێرە
 نه وەک چ تشتانم.
 هەر وەکو عەرد ژبو نه ساخین لاقژە بیژ یئ تەنگە،
 هەکو نه فی یئ شەیتانین رەبەن و شیت،
 خەونەکا جوان دبینن
 توتیکان فێرە شەریئ ئەفینئ دکەن و دەرگەهین
 توخیی ل بەر فەبوون...

ئو من دقیت بژیم...

نی من کاره ک ل سهر پاپوړی هه یه. نه دا
بالنده کی ژ برسا مه یان ژ گیزبوونا ده ریایی

رزگار که م، لی دا ب هووری و ژ نیزی که
توفانی بینم: ئو پاشی چ؟ یین رزگار بووی

دی چ ل عهردی که فنبووی که ن؟

ما دی چیرۆکی بیژنه فه؟ ده ستپیک چیه؟

داوی چیه؟ که سه ک ژ مرییان نه فه گه رایه

کو راستیی بو مه بیژیت.../

ئهی مرن... ژ دهر فه ی عهردی ل هیفیا من به،

ل وه لاتی خوه ل به ندا من به،

هه تا کو سوحه ته ک سه ری

دگه ل مایی ژ ژیا نا خوه ل نیزی ک کوینی ته ته فا فکه م،

ل هیثیا من به هه تا کو ژ خواندنا تورفه یی کورئ عه بد¹⁴
ته قاف دبم. هه بوونخواز¹⁵ من ب به ترانی ژ هه ر کیلیکه ک
نازادیی و دادگه ریئ و مه یا خودافه ندان د سه ردا دهن.../
ئه ی مرن! ل هیثیا من به

هه تا ل بوهارا خلووله ژ ریکارین به هیئ ته قاف دبم،
ئه و بوهارا لئ ژ دایکبوویم، کو ناهیلیم گوتارخوین
وان گوتنین خوه ل سه ر وه لاتئ خه مگین و

خوه راگریا هژیر و زه یتوونان

ل هه مبه ری زه مانی و له شکه ری وی دووباره بکه ن.
دئ بیژم: من بکه نه دناق تپا (نون) دا، کو جانی من
سوره تا ئه لره حمان دکه ته د قورئانیدا.

ب بیده نگی ل سه ر شوپا باپیرین من و ده نگی د ئه زه لا
مندا، دکهل من به شن. چ گولبنه فشان نه داننه

¹⁴ طرفة بن العبد: شاعره کی عه ره بی سه رده می جاهلییه (۵۴۳-۵۶۹ز) دکهل شاعرین نیکی بین

موعه لیقاتان دهیته هژمارتن.

¹⁵ هه بوونخواز: الوجودیون

سەر گۆرئى من، ئەو گولا داكەفتىيانە بىرا مرييان
 ل مرنا ئەفئىن ل بەرى دەمى وئ دئىنيت.
 حەفت گولى يىن كەسك بداننە سەر سندرېكى
 ئەگەر ھەبوون، ئوقەفتەكا نىسانۆكان ئەگەر ھەبوون.
 ئەگەر نە، گولپن دىران ژبو دىران و شەھيانان بەئىلن/
 ئەى مرنى خوە بگرە! ھەتاكو چانتا خوە لىكدەم:
 فرچى ددان شۆشتنا خوە، سابوونا خوە و ئاميرى
 رىھتراشا خوە، كولونىيائى و جلكان لىكدەم.
 ئەرى سەقا ل وئرى خۆشە؟
 ما ل ئەبەدا سپى سەقا دەئت گوھۆرىن،
 يان ژى ل پايىز و زستانى ھەر وەكھەفە؟
 ئەرى كئىتتەكا ب تنى بەسە كو دەمى خوە
 دگەل بىدەمى بپۆرىنم، يان دئ ھەوجەى
 پەرتۆكخانەيەك كاملان بم؟ ئەرى ل وئرى
 زمانى ئاخفتنى چىيە، كولانكىيە يان عەرەبىيەكا پەتتەيە/

... هه يهۆ مرنيّ خوّه بگره! خوّه بگره، هه تاكو
 ساماليا مه ژي و ساخله مييا خوّه، ل بوهارئ فهدگه رينم،
 داکو ببيته نيچيرفانه کي جوامير کو ل نيزيک کانيي
 چ خه زالان نيچير نه که ت. هه فبه ندييا دناقبه را مه دا هه يي
 بلا بهمينيت يا ئاشکه را و مشت دؤستيني: بلا بو ته بيت،
 ئەوا ته هه ي ژ ژيانا من هه کو پر دکه م...
 بلا من ژي تيرامانا که وکه بان ژ ته هه بيت:
 که سه ک ب ته مامي نه مرييه، ئەو گيانن
 جي و روخسارا وان يا هاتييه گوهارتن/
 ئەي مرن! ئەي ئەو سه ا دي من ئاراسته که ت،
 هۆ سييه ميئا ژ دووان،
 ئەي رهنگي دوودليي د زه مروودا شين و که سکدا¹⁶،

¹⁶ الزمرد و الزبرجد: الزمرد (emerald) زه مروودا که سکه، ن الزبرجد (aquamarine) زه مروودا شينه، هه ردوو ژي ژ جورين گه واهرانن.

ئەى خويىنا تاووسى، ھۆ سەكقانى دلى گورگى،
 ئەى نەساخىيا ئاشۆپى! ل سەر كورسىكى روينە خوار!
 ئامويرىن ئىچىرا خوە ل بن پەنجه را من بدانه.
 ئو زنجىرا كلىلېن ب سەنگ ب دەرگەھى مالى قەكە!
 ھۆ ھىزارۆ... ماوەر نەكە دەمارىن من
 داکو داوى خالا لاوازيى تىدا بىنى.
 تو ژ سىستەمى نوژدارىى بهىزترى.
 ژ دەزگەھى ھەناسەدانا من بهىزترى.
 ژ ھنگىنىى بهىز بهىزترى.
 نە پىدقى نەساخىيا خوەمە داکو من بكوژى.
 ژ ئادوويان ھەژىتر بە. وەكو خوە بە،
 راستىيىژ و خەربەند و خويابوويى ل دەف غەيى.
 وەك ئەقىنىى ھورەبا بە ل سەر داران، لى چ جاران
 وەك خازۆك يان باجوەرگران ل بەر دەرازينكان نەروينە.
 نەپۆلىسى ھاتووچوويى ل سەر جاددا بە.

ییٰ بهیژ به، مینا پۆلای بېرسقه و
 دیمجامه یین روو قییان ژ دیمّ خوّه فه که.
 فیرسه کئی، ره ونه قدری، مشت زهرگه ه به.
 ههر چیا ته بقیتن بیژه: "دی ژ رامانه کئی هیمه
 رامانه کا دی. ژیان نه ختینه یه و ئەز چر دکه م،
 ته رازوی و زالدەستیا خوّه بو به لی دکه م" /...
 ئە ی مرنّ خوّه بگره، ل سهر کورسیکئی
 روینه خوار. جاما شەرابی وه رگره،
 دانوستانّ دگه ل من نه که، یین وه کو ته
 دانوستانّ دگه ل چ مروّفان ناکه ن،
 یین وه ک من ژ ی، دژاتییا خزمه تکاری
 غه یی ناکه ن. بیهنا خوّه فه ده...
 نه دووره کو ئەف روژه ته ژ شه ری ستیران
 قه رماند بیت. ما ئەز کیمه کو سه را من بده ی؟
 ما ته ئەو ده مه هه یه هه لبه ستا من تاقی بکه ی.

نەخىر. ئەف كارە نەكارى تەيە.

تو بەرپرسى تەقنىيى دناف مروڧىدا،

نە يى كرىار و گۆتتىن وى/

هەمى ھونەران تو شكاندى ئەى مرن.

سترانىن وان وەلاتتىن ل ناڧبەرا دوو رووباران

تو يى شكاندى ئەى مرن. ستوينا مىسرئ،

گۆرستانا فىرعهونان، ئەوان نەخشىن ل سەر

كەڧرىن پەرسگەھى تو يى شكاندى و ب سەرکەڧتن.

ئو نەمربوون ژ بويسەيىن تە ڧەرسيا...

كا تە ڧ دڧىت ل مە بکە و كا تە ڧ دڧىت

ل خوہ بکە

ئو من دڧىت، من دڧىت بژىم...

من كارەك ل سەر جيوگرافىيا ڧۆلكانى ھەيە.

ھەر ژ سەردەمى لۆتى و ھەتا دگەھتە قىامەتا

ھيروۆشېما، بېابان ھەر بېابانە. ھەرۈە كو ئەز
 ھەتاهەتايى ل قېرە دژېم، شەبەقە كا د مندا ھەيى
 ژبۆ تىشتەكى نزا چىيە. دىيىتن "نۆكە" دوورتر بىت.
 دىيىت دوھى نىزىكتىر بىت. ئو سوباهىيا بۆرىي.
 وەلى "نۆكە" ئەز ژ دەستى وي توندترم
 داكو دىرۆك، نەسەردەمى بازنەيى، وەكو ھەرايا
 كوئىقىيان ل نىزىكى من بېورىت. ما دى سوبە
 ژ لەزاتىيا دەمى ئەلىكترونى رزگار بم، يان دى سوبە
 ژ ھىواشىيا كاروانى خوە يى ل بېاباننى رزگار بم؟
 من بەرھەمەك ژبۆ ئاخەرەتا خوە ھەيە
 ھەرۈە كو ئەز سوبە ناژېم. ئو من كارەك
 ژبۆ رۆژەكا ھەتا ھەتايى ھەي ھەيە.
 ئەقجا ھىواش ھىواش، گوھدەمە دەنگى مىرىي
 د دلى خوەدا: ھارىكارىيا قەرسىنا د مندا بکەن.
 ئەز يى قىژىيا بەرى ئىخسىر دېھىسم: جەستەيى من

ئازاد بکەن. مشە ختبوونا خەریییان ژ وەلاتە کۆ ئاخۆ

بۆ وەلاتە کۆ ئاسمانیی دناڤ کەمانچیدا دبینم.

ئو ئەبەدیەتا خوە یا کەهی د دەستی ژنیدا دگرم:

هاتمە خولقاندن و عاشق بووم و پاشی هاتمە ژناقبرن،

پاشی د گیایە کۆ ل سەر گۆرۆی خوە، هشیار بووم کو

دەم بۆ دەمی ئاماژە و نیشانا من بوو.

ما بوهارا جوان بۆ چییە، ئەگەر سەبرا ئەوین مری

نەئینیتن، خۆشیا ژیانۆ و گەشاتییا ژبیرکرنۆ

ل پشتی وان نەدۆمینیت؟

ئەو ریکە کە ژبۆ قە کرنا مامکا هەلبەستی، ب کیمی

شعرا من یا دلینیی. ئو ما خەون چییە

ژبلی ریکا مه یا ئیکانه ژبۆ ئاخفتنۆ /

ئەهی هۆ مرنۆ، خوە بنخێڤه و ل سەر کریستالا

روژانین من روینه خوار، هەرۆک تو ئیک

ژ دۆستین من یین هەمیشەیی، هەرۆک تو ل ناڤ

بۆنەۋەران نەفیکری و تو ب تنی یی نەفیکریی.
ژیانا خوە نەژی. ما ژيانا تە چییە ژبلی مرنا من.
نەژی و نەمرە. تو زارۆکان ژ تێهنيوونا شیري
بەر ب شیريڤه درهڤینی. نە زارۆک بووی
زرزکین هەستیار تەختی بۆ دھژینن،
نە فریشتە یین بچووک و نە شاخین پەزکویڤی یین گیت
یاری ب تەکرینە، هەرۆه کو وان دگەل مە کرین،
ئەم یین مېهقان ل سەر پەروانی.
تو ب تنی یی نەفیکریی، رەبەنۆ، نە ژنەک
تە دکەتە دناڤ مەمکین خوەدا و نە چ ژن
هەڤشکییا خەریبیا تە دکەن کو شەڤی
د پەیقین ب پەردە یین هەڤکویڤ دگەل تیکههلبوونا
عەردی و ئاسمانی د مەدا ئابۆر دکەن.
تە چ زارۆک نەبووینە کو ب دلپاکی بیتە دەف تە: بابۆ،
حەز ژ تە دکەم. تو ب تنی یی نەفیکریی، شاھێ شاهان،

لى چ پەسن ژبۆ چۆگانى تە نىنن. نە چ ئەلھۆ
 ل سەر ھەسپى تەنە و نە چ لولو ب تانجى تەقەنە.
 ئەى ئەوئ رويس ژ ئالايان و كەرەنا¹⁷ پيرۆز!
 چەوا ھۆسا بىي زيرەقان و جوقەيى سروودبىژان،
 ۋەكو مەشا دزەكى ترسينۆك دمەشى. ئو تو ئەوى
 يى تو، پر مەزن و سەميانى مرييان، ھىزدار و
 سەرکردى لەشكەرى ركوپىي ئاشورىيان
 ئەقجا تە چ دقپت ل مە بکە و
 كا تە چ دقپت ل خوە بکە

ئو من دقپت، من دقپت بژيم و تە ژبيركەم...
 ھەقەندييا مە يا دريژ ژبير بکەم
 نە ژبەر چ، بەلكو ژبۆ خواندنا وان نامەيىن
 ئاسمانين دوور تۆمار دکەن. ھەردەمى من

¹⁷ كەرەن: بوۆ- ئەوا لەشكەر ژبۆ ناگە ھداركنا سەريازان بكار دئينن.

خوه به رهه فکر ژبو به نده مانیا هاتنا ته، دوورتر دکه قم.

هه رده مې من گوټی: ژ من دوور که څه،

داکو ئەز سوورا دوو له شان¹⁸ ته څاڅکه مه د له شه کیدا

یې دسه ردا دچیت، دناڅبه را من و مندا خویا دې و

ب سه خه برنځه دبېژی: "ژبیر نه که ی ژفانې مه..."

- که نگی؟

- د کوپیتکا ژبیر کرئیدا

هه کو باوهر ژ دنیا یې دکه ی و ب پاپوسی¹⁹ دارین هه یکه لان و

نه خشه یین ل سهر دیواری شکه فتی دپه ریسی، کو دبېژی:

- "شینوارین من ئەزم و ئەز کورئ خوه مه".

- ژفانې مه ل کیڅه یه؟

روخسه ت هه یه قه هوه خانه یه کا ل بهر

دهرئ ده ریایې بهه ل بژبیرم؟

¹⁸ سوورا دوو له شان: دورة الجسدین

¹⁹ ب پاپوسی: خاشعا

- نه خيڙ... كورئ زنايئ، كورئ ئاده مي

خوه نيزيڪ نه كه ژ توخييئ خودئ!

تو ژدايڪ نه بووي پرسيارا بكه ي،

لي ژبو هندی كو كار بكه ي...

- هه قاله كي جوامير به ئه ي من!

ببه رامانه كا ره وشه نبيري دا د كاكلكا ژيرمه ندييا

ته يا فه شارتي بگه هم! دبیت ته له ز كر بیت

كو ته قابيل فير كره تيره افيژتنئ.

دبیت ته خوه گيرو كر بیت د راهينانا ئه يوئيدا²⁰

كو هه داره ك دريژ هه بيت. ئو دبیتن

ته هه سپه ك بو من زينكر بیت،

دا من ل سهر پشته هه سپئ من بكوژی.

ههروه كو ئه ز ده مي بيريا ژبيركرنئ دكه م،

نوکه يا من زمانئ من قورتال دكه ت.

²⁰ مه رهم پئ نه يووب پيغه مبه ره نه وي ناقدار ب سه بر و هه دارا ل سهر ئيشانئ.

ھەرۈھ کو ئەز ھە تا ب ئە بە د ل ڧېر ھە.
 ھەرۈھ کو ئەز بالئندە کى ئە بە دیمە. ھەرۈھ کو ئەز
 ھەر ژ وی دەمى من تو نیاسی زمانى من
 یى هیبوویە لاوازییا خوە ل سەر عەرەبانین تە یین سپى،
 بلندتر ژ عەورین نڧستنى، بلندترە، دەمى ھەستییکرن
 ژ بن بارى ھەمى توخمان ئازاد دبیت.
 ئەز و تو ل سەر ریکا خودى، دوو سوڧى یین
 ھوکمکرینە ب خەونى و ناھین دیتن/
 ھە یھۆ مرنى! تو ب تنى ساخ ڧەگەر ڧە،
 نى ئەز یى بەردایمە ل ڧیرە یا نە ڧیرە یان نە ویراھە.
 تو ب تنى ڧەگەر ڧە د مە نڧایا خوە دا.
 ڧەگەر ڧە دەف ئامویرە تین نیچیرا خوە و
 ل بەر دەرگە ھى دەریایى ل ھیڧیا من یمینە.
 شەرابە کا سۆر بو من بەرھە ڧکە دا ئاھەنگى
 ب ڧەگەر ڧا من بگيرين ژ بو د ھاناچوونى و

دەرمانکرنا عەردی نەساخ. نە توندەکی دلرەقبووی بە!
 ئەز ناھیم کو یاریا ب تە بکەم یان سەخەرکا تە بېمەڤە،
 یان ژى ل باکوړی گیانی ل سەر ئاڤا گوومی بېمەشم.
 وەلی ئەز - یی تە دەسەردا بریم - من داوییا
 هەلبەستی یا پشتگوھکری: من دایکا خوە ل سەر
 هەسپی خوە، ژبو بابی خوە نەکرە بویک.
 من دەرگەھ ژبو ئەندەلوسا دەنگبێژان هێلا ڤە کری و
 راوہستیانا ل سەر پەرجانئ باھیڤ و ھناران ھەلبژارت،
 تەڤنی تەڤنپیرکی ژ کورکی باپیری خوە یی بلند
 دادقوتم. ھەر وہ کو لەشکەرەکی بیانیی د ھەمان ریکین
 کەڤن را دبۆریت و یی زەمانی
 ب ھەمان ئالافی کەڤنی جەنگی دپیشیت.../
 ئەى مرن، ما ئەڤە یە دیرۆک، ھەڤکویفە یان ژى
 دژمنە، دنایبەرا دوو نھالاندا ب سەردکەڤیت؟

دبیت کوتر ہیپینکا خوه د خوډه یا ئاسنیندا دانیت و
 هیپکان بکته. دبیت گیابه‌ند²¹ دناق تاپرین
 عه‌ره‌به‌کا په‌رتانیدیدا شین بیت.
 ئەفجا دیروک، ئەوا هه‌فکویف یان ژى دژمن،
 دى چ ل سروشتى کهت، هه‌کو عه‌رد دگه‌ل ئاسمانى
 جووت دبیت و بارانا پیروژ دبارینیت؟/

ئەى مرن، ل قه‌هوه‌خانا رومانسییان، ل به‌ر ده‌رگه‌هئى
 ده‌ریایى ل هیفیا من بمینه. نه‌ زفریم و جاره‌کئ
 سه‌رتیرین ته‌ ب به‌رى که‌فتن، تنى‌ داکو
 خاترا ناخى خوه ژ ده‌رفه‌ییا خوه بخوازم،
 دا وی گه‌مئ هه‌می جانى من پى‌ پرپووی
 دانیمه به‌ر وئ پیلستانکا²² دادایه

²¹ گیابه‌ند: نبات الشیخ

²² پیلستانکا: من بو (الشحرور) بکار ئینایه؟

سەر مل و هەردوو دەستین من، دا خاترا خوه
ژ وی عەردی من دمیژیت خوئی بخوازم و وه کو
حه شیش من ب بهر ئاسکی و هه سپی وه ردکەت.
ئەقجا مینه ل هیشیا من، هه تا کو ئەز
سەرەدانا خوه یا کورت بو جھی و دەمی ته قاف دکەم،
باوهر ژ من نه که کو دی قه گه پیم و نافه گه پیم
تم دیژم: سوپاس بو ژیانئ!
نهیی ساخ و نه مری بووم
ئو تو ب تنئ، تو ب تنئ بووی، ئەه ئه وی ب تنئ!
په رستارا من دیژیت: تو گه له ک ژ بهر دئاخفتی و
دکره قیژی: ئەه دل!
دلۆ! من به
سەر دەستاقئ.../

ما بهایی جانی چیه گەر له شی من

نه ساخ بیت و نه شیت ب ئه رکێ

خوه یی ده ستێکی رابیت؟

ئه فجا دلۆ، پینگافین من

بو من بزقرینه فه دلۆ،

داکوب تنی

به رهف ده ستئاڤیقه بچم!

من ده ستین خوه، پی یین خوه،

ههردوو چۆک و سیفا راکیشانی²³ ژبیرکرن

من ئه رکێ دلی خوه و بیستانی ههوی²⁴

د ده ستییکا ئه به دییه تیدا ژبیرکرن

من ئه رکێ ئه ندامی خوه یی بچووک ژبیرکر

²³ سیفا راکیشانی: تفاحة الجاذبية.

²⁴ ههوی: حواء

من هه ناسه دانا ژ هه ردوو پشین خوه ژبیرکر

من ئاخفتن ژبیرکر

ترسا من یا ههروهه ژ زمانی منه

هه می تشتان وه کو خوه بهیلن و

ژیانی بو زمانی من بزقپینن!...

په رستارا من دبیتیت:

تو گه له ک ژ بهر دئاخفتی و

ته هه ردهم ل من دکره قیژی و دگوته من:

من نه قیتن بزقپمه فه ده ف چ که سان

من نه قیتن بزقپمه فه چ وه لاتان

پشتی ئه قی نه هاتنا دوور و دریژ...

تنی من دقیت ژ بو زمانی خوه فه گه پم

ئه و زمانی ل دوماهییا ده نگی کوتران

په رستارا من دبیژیت:

ته ب درپژئی ژبه ر دناخت و ژ من پرسیار دکر:

ئه ری ئه فا تو نوکه دگه ل من دکه ی، مرنه

یان ژی مرنا زمانیه؟

که سکه، عه ردئ هه لبه ستا من که سکه و یی بلنده...

ب دلئ خوه تو مار دکه م، هیواش هیواش، ل سهر کینشا

نه وره سین د کتیا ئا فیدا تو مار دکه م. دنقیسم و

بو وان دهیلم یین پرسیار دکه ن:

ده مئ خوئ ل ناخ خو ناقئ به لاف دبیت،

بو کئ بسترین بو کئ؟...

که سکه، ل سهر هویرکئ گولی یین گه می و

د کتیا زه فیدا دنقیسم، مشتبوونه کا زه رپه تخی

د من و ویدا ئه و چه ماند. هه رده مئ من

دوستینی یان براینیا گولیه کئ کر،

فیری مایینی بووم ژ فه نابوون و هه قڌژئ وئ:

"ئەز دندکە کا گە نمیمە یا مری داکو جاردی

کەسک ببیتە فە. ژیانە ک دی

دناڤ مرنا مندا هە یە..."

هەر وه کو ئەز نە هەر وه ک ئەز

کەسە ک پێش منڤە ل وێرئ نە مرییە.

ما مری چ پە یقان ژ بەر دکەن، ژ بلی شوکر و

سو پاسی: "خودئ دلۆڤانی ب مە د بەت..."

بیرە هییا ره وانبێژیا من ژ بیرکری

من ژ بیرڤه د بەت: "من چ کور نە بووینە کو

مرنا بابئ خوه هە لگريت..."

من زه وجینا سه ره به ستا دناڤ پە یقاندا چیتراندا...

ئەوا مئ دئ نیرئ گونجای ل دا کەفتا شعری

به ره ف پە خشانێڤه بینیت...

ئەندامىن من دى ل سەر دارهه ژيره كى²⁵ پير بن و
 دلى من دى ئاڧا خوه يا عهردىنى رىژىته سەر ستيره كى...
 ما د مرنىدا ئەز كيمه پشتى من؟
 ما د مرنىدا ئەز كيمه بهرى من؟
 شەبەنگە كا پەراويزكرى گۆت: "ئوزۆرىس وه كو ته بوو،
 مينا من بوو. كورئ مريه مایى ژى وه ك ته بوو،
 مينا من بوو. وه لى برين د ده مه كى گونجايدا
 چننه بيا نه ساخ دئىشينييت و مرنا بهروهخت
 بىرۆكه يه كى بلند دكهت..."
 ما شاعرى ژ كىشه دهيت؟ ما ژ ژىريا دلييه،
 يان ژ فيتريه هه ستىكرنا ژ نه ديارىيه؟
 يان ژى ژ گوله كا سۆره ل بيا بانى؟
 نه هەر تشته ك كه سۆكى بيت كه سۆكويه و

²⁵ من دارهه ژير ل شويئا (جميزة - sycamore) دانا چونكو بهرهمى وئ وهكو هه ژيرانه،
 تنى بچووكترن و رهنكى وان زهره كى سهر ب سۆرىشه يه، وهكو هينگيدنيانه، ل عيراقى ديبژنى
 (شجر الرقاع). ل يه مه نى و سهوودى و ل وه لاتين ئافريكايى هه نه.

نه یی که ونیی ژی که ونییه...

ههروه کو ئەز نههروه ک ئەز.../

ههرده مئ من گوهدارییا دلی کری،

مشتی وی دبم یا غهیب دبیزیت،

ئو دار ب منقه بلند بوون. ژ خهونه کئ

بو خهونه کا دی دفرم و چ ئارمانجین داویئ نینن.

بهری هزاران سألین شاعرییی ژ تاریستانا سپی یا

کتانی ژ دایک دبووم و ب دروستی من نهزانی

کا ئەز کیمه دمه دا و کییه خهونا من. ئەزم خهونا خوه

ههروه کو ئەز نههروه ک ئەز...

زمانئ من خاترا خوه ژ نهبره یا وییا گافانتیی نه دخواست

ژبلی هه کو بهره ف باکوری مشهخت دبیت.

سه یین مه ته نا بوون. بزنین مه ل سهر گران دداپوشینه

ب مژئ. تیره کا سهر بهردای دیمئ ئیقینی بری و شه قکر.

ئەز ب زمانى خوه فە وه ستيام ل سەر پشتا هه سپان
 دىبىزىت و نابىزىت كا رابردوو چ ل روژانين به لاقبووى يين
 ئەمرۆي قەيس²⁶ دكەت دناقبه را سه روايه كى و قەيسه ريدا.../
 هه رده مه كى من روويى خوه ئاراسته ي سه متا
 خودا قه ندين خوه كر، ل ويى، ل وه لاتى ئه رخه وانى،
 هه يشه كا دناف (عه نات) يدا من روهن دكەت،
 عه نات خاتوونا كىنايه تا چىرو كىيه. وى ژبو كه سى
 نه دكر گرى، لى ژ جوانىيا خوه دگرىا:
 ئه رى ما ئەف هه مى سحر به ندىيه يا من ب تنىيه
 ما چ شاعر ل ده ف من نينن
 هه قىشكىيا ته ختى قالا د شه ه نازىيا مندا بكەت؟
 ئو وان گولين ژ په رجانى ميباقى يا من درژيين،
 بچنيتن؟

²⁶ امرؤ القيس (500- 540 ز) شاعرەكى سەردەمى جاھىليە تىبە ژ ھۇزا كينده، ژ شاعرين موعەلەقاتانە و خودانى ناقدارترین هەلبەستا هەلاويستىيە (المعلقات).

ماچ شاعر ل ڦیره نینن

شیرئ شه ڦن د مه مکئ مندا بئارینیت؟

ئه ز ئیکه مینم

ئه ز یا دیمه

سویئ من ژ سویئ من پتره و

پشتی من ئاسک د په یفاندا غار ددهن

نه بهری من و... نه پشتی من /

دی خه ونان بینم...

نه ژبو هندئ کو که شتی یین بای چاک بکه م،

یان تیکچوونه ک ب گیانی که فتی راستقه که م

نی ئه فسانئ جهئ خوه یئ کری / ئه و پیلانا

د ریږه وا که توارییدا. هه لبه ستئ ئه و شیان نینن

رابردوویه کن دبوړیت و نابوړیت بگوهوریت،

نه شیت بیقه له رزی ژی راگریت

لی ئے ز دی خه ونان بینم،

دبیت وه لاتھک تیرا من بکھت، وه کو ئے ز هه ی

وه کو که سه ک ژ خه لک و خوه یی فی دهریای،

دهست ژ پرسیارا ب زه حمهت بهرده: "کیمه ئے ز؟..."

ئها ل فییره ئے ز کیمه؟ ما ئے ز کورئ دایکا خوه مه؟"

گومان من ناگریت و چ مه لیک یان چ شقان

من چ جاران دوور پیچ ناکهن.

نوکه یا من وه ک سوباهیا من دگهل مندایه.

دهفته رکا من یا بچووک ژ دگهل مندایه:

ههرده من عه وره کی بالنده یه ک خوراند

من نقیسی: خه ونئ شاپه رین من فه کرن.

ئے ز ژ دفرم.

ههر جانداره ک بالنده که و ئے ز ژ ئه زم،

نه تشته ک دی /

که سه کم ژ خه لکئی قئی ده شتی...

ل جه ژنا جه هی سه را شینوارین خواه یین

ره ونه قدار ددهم مینا ده قه ک ل سه ر ناسنامی.

با ژ نافی نابهت و نا دو مینیت.../

ل جه ژنا تری ئەز پیکه کی ژ شه رابا

فروشیارین گه پوک تی دکه م... جانئی من سقکه و

جه سته یین من ب جهی و بیره هییان یی گرانه/

ل بو هاری، دی مه په خشانا گه شتیاره کی و دی

ل سه ر کارتین پوسته ی نقیسیت: "ل ره خئی چه پئ

ژ شانویا کافل سووسنه که و که سه ک مزدار.

ل ره خئی راستی باژیره کی هه قچه رخ و نوویه"

ئەز ئەزم، نه چیی دی...

نه دو یقه لانکی رۆما مه ئەوین هه ردهم

ل سه ر ریکین خوی هشیار. لی ب نه چاری

رېژەيە كاسە دى ژ خوڻيا نانئى خوه ددەم،
ژ دىروكئى را دىئۆم: عەرەبە يئىن خوه ب كۆلەيان و مەليكىن
تەسليمبوويى بخەملىنە و ببۆرە... كەسەك نۆكە
نايئۆيت: نەء.

ئەز ئەزم، نە چيئى دى...
كەسەكم ژ خەلكئى قئى شەقئى. خەونەكئى دىينم
كول سەر هەسپئى خوه يئى ھلباسكى سەلال دىم،
بەرەف سەلال...

دال دويىف وئى كانىكا ل پشت گرى بچم،
ھەسپئى منۆ خوه راگرە. ئىدى نەما ئەم دبايدا
ژيئىكجودا بين...

تو گەنجاتىيا منى و ئەز خەياللا تەمە.
وھكو ئەليفئى راوہستە و خوه ل بەرقئى بدە.
تو دەماريئى دەنگقەدانئى، ب سميئى شەھوہتان

بخورینه و ب سهرکهڤه. نوو ببهڤه و وه کو ئه لیفن
راوهسته، ههسپن منۆ خوه گرژ بکه و وه کو ئه لیفن
راوهسته، ژ داوی کومتی وه ک ئالایه کئی
د ئه بجه دییه تیدا هیلایی نه کهڤه. ئیدی نه ما
ئهم د بایدا ژیکجودا بین، تو هوډوزییا منی و
ئهمه جازا ته مه ژ دهرفه ی وی کاروانن که هیگری
ههروه کو چاره نقیسان. ئه فجا ههسپۆ حینج ببه و
سهرده من د جهن مندا بکوئه ههسپن من.
جه ب خوه ریکه و چ ری ل سهر ری نین
بای بکه ته پی خوه ژبلی ته. ستیران د له یلانیدا
ببرسقینه! عه وران د نه هاتنیدا ببرسقینه، ههسپن منۆ
ببه براین من و پینیشانده ری برویسیا من.
نه مره، ل سهر داوی کومتی نه مره، نه بهری من و
نه پشتی من و نه دگه ل من. ماوه ر بکه ئه مبولانس و
ته ف مریان... به لکو هیشتا ئه ز یی ساخ بم/

دی خهونئ بینم، نه دا چ رامانئین دهرقهیی چاک بکه م.
لی ژبو هندی ناخی خوه یی قالا ژ شوونپین هشکاتییا
دلینی نووژهن بکه م. دلئ خوه خر من ب ره هوانی یی
ژبه رگری: ئیدی نه ما مایتیکهر و یی نازدار بیت.

حه پکه کا "ئه سپرین" ئی تیرا هه یه

کو پی نه رم و ته نا بیت.

ههروه کو نه و هه قسوئی من یی بیانی و نه ل بهر بایئ

تبعه تین وی و ژنین ویمه. نئ دل ژئ مینا ئاسنی

ژهنگی دبیت، نه دنالیت و نه خه ریب دبیت

ئو ب ئیکه مین بارانا رويسا خه ریبیی شیت نابیتن،

ژ هشکاره یی ده نگفه نادهدت وه کو گیایی ته باخی،

ههروه کو دلئ من زاهده یان مینا تپیا وی (کاف)ا

د په یقین وه کهه فکرئیدا، ژ من زیده یه

هه کو ئاقا دلی هسک دبیت، دامالینا جوانیی

پتر لئ دھیت، دلینی خوہ ب قاپیتان گہرم دکہت و
کچینی ب شارہ زاہیئ /

ہہردہمئ من روویئ خوہ ب بہندہ کا سترائین
دہستپیکئی شووشت بیت، شینوارین سیسکان
ل سہر ئاخفتنئ دبینم. نہ کورہ کئ بہختہ وەر بووم
داکو بیژم: ہہردہم دوہی جوانترہ.

لئ بیرہاتنئ دوو دہستین سقک ہہنہ عہردی
ب تایی دئازرینن. بیرہاتنئ ژئ بیہنن گولہ کا
شہفی ہہیہ د خوینا ئہوئ نہ فیکریدا دگریئت و
پیدقییا سروودگوتنئ بو ہشیار دکہت: "بہ سہرمیرا
داخین من دئ دہمئ خوہ بینم" ...

نئ ہہوجہی چ نینم ژبلی لہمزا نہورہ سہ کئ
کو دویفچوونا وان پاپورین کہفن بکہم.
ئہقہ چہند دہم ب سہرقہ بوری، ہہکو مہ ہہردوو جیمک

خويا کرین: دەم و مرنا سروشتتیا هه قوواتا یا ژبو ژیانئ؟
هئژ ئەم یین دژین، دیاره مرن ب مه ناکه قیت، ئەم
ئەوین دشین بیریان بکهین، دئ شیانین خوه رزگار کرنئ ژئ
مه هه بن. ل سه ر شوپا گافین که سکین گلگامشی
ئەم ژ دەمه کی بهر ب ئیکئ ديفه دچین.../

پویچه، کاملانییا چیبوونئ یا پویچه...
وهک گۆزکه کئ بچوو کئ ئافی، نه پهنده یی
من دشکینیت. ئە نکیدۆ نفست و نه رابوو.
شاپه پئ من یئ پیچایی
ب هندهک په رپن خوه یین ته قناویفه نفست.
خوداقه ندین من ره قییا بایه د عهردئ ئاشو پیدئا.
زه ندا من یا راستئ چویفه کئ دارییه.
دل وهک بیره کا ئاف ژئ هسکبوویی قالایه،
ئە قجا ده نگفه دانا هوڤ به رفره ه بوو: ئە نکیدۆ!

ئاشۇپا من تىرا ناكەت كو وه غەرا خوہ تە قاقكەم.
 گەرەكە من ھىزەك ھەبىت دا خەونا من
 كەتواریى بىت. چەكین من بىنە دا ب خوویا رۆندكان
 ب تەبىسىنم. ئەنكىدۆ، رۆندكى بىنە،
 داکو مری ل سەر مە بىن ساخ بکەنە گری.
 ما ئەز چمە؟ ما كى نۆكە دنقىتن ئەنكىدۆ؟
 ئەزم يان تو؟ خوداقەندین من وه ك مستا باينە.
 من ب ھەمى سەربەرداييا مرۆقاتىي راکەفە و
 خەونى بىنە ب وئ كىم وه كەھفيا دنابەرا مە و
 خودى بىن ئاسمانيدا. ئەم ئەوین عەردى جوان
 ل نابقەرا دىجلە و فۇرات ئاقا دكەين و ناقان ژبەر دكەين.
 تە چەوا بىزاركرم، دوستۆ، تە چەوا بنبەست و بېھىقىكرم،
 ما مفايى ژىرمەندىيا مە بۆ چىيە
 بىي گەنجاقى و عەگىدىي... مفايى ژىرىيا مە چىيە؟
 تە ل بەر دەرى بەرزەوہرىي پلساركرم، دوستۆ،

ئەڭجا تە كوشتم، فەرە ل سەر من، ئەز ب تنى،
 چارە نڧيسين مه بينم. هەر ب تنى دنياين وهك
 گايه كى ئازرياي ددانيمه سەر ملين خوه.
 هەر ب تنى و ب پينگافين تەنگه زارڧه
 ل ئەبه دا خوه دگه پريم. فەرە ل سەر من
 چارهيه كى ژبوڧه كرنا ڧى مامكن بينم، ئەنكىدو،
 هندی بشيم و هندی ڧين و شيانين هه لگرتنا ته
 د مندا هه بيت، دى ژين ته ژ ته راکه م.
 ئەرى ما ئەز ب تنى كيمه؟ ل دۆر من تۆزه و
 كاملانيا چيوونى پويچه. لى دى سها ته يا رويس
 دانيمه سەر دارقه سپى. پا كا سها ته؟
 پشتى قۆرمين ته شكه ستين، كا سها ته؟
 كويتكا
 مروڧى
 نهاله...

من زۆردارى ل ته كر هه كو من ب ژنه كى
 بهرگرييا ئهوى هوڤن د ته دا كرى،
 وى شيرى خواه دا ته و ته پيخوش بوو...
 تو ته سلیمی مرۆڤيني بووی. ئه نكيدۆ،
 دلۆڤاني ب من ببه و ژوى جهى تو لى مری
 فهگه ره فه، دبیت ئه م بهرسقى ببينين.
 ما ئه ز ب تنى كيمه؟ ژينا مرۆڤى يا كيمه و
 پرسياركرن ژ من كيمه، دى ده ربا زبوونا رووبارى
 ژ كى پرسياركه م؟ ئه ی براى خوى هلوڤه و من هه لگره.
 هه كو دنقى ما تو دزانی يى نڤستییى؟ ئه فجا هلوڤه...
 بهسه نڤستن! بلقه،
 بهرى ژيرمه ند ل دورماندۆرین من بزین رویشی:
 [هه مى تشت يى پويچه، وه سا ژيانا خواه بدانه
 وه كو گاڤه ك خوينا گيايى بشافتى
 ب سيميني وى دووجان دبیت.

تم ژبو روژا خوه بژی، نه ژبو خه ونا خوه.

هه می تشته ک دئ فه نا بیت.

له و هشیاری سوباهی به و نوکه بژی

د ژنه کپیدا هه ز ژ ته بکته.

ژبو جهسته یئ خوه بژی نه ژبو وه هما خوه.

چاقه ریبه

چاقه ری کوره کی به دئ گیانی ژ ته هه لگريت

نئ نه مری زاوژیکرنه د هه بوونیدا.

ئو هه می تشته ک یئ پویچه یان فانییه،

یان فانییه یان یئ پویچه]

کیمه ئه ز؟

ما سروودا سروودانم

یان ژیرییا زانینگه هئ؟

ئهم هه ردوو ئه زم...

شاعرم و

مه ليكه كم

ژيرمه نده كم ل سهر ليثا بيرئ

نه چ عهور د ده ست مندانه و

نه يازده كه وكه ب

ل بهر په رسگه ها منن

له شئ من ب منقه ته نگ بوو

ئه به دا من ب منقه ته نگ بوو

سوباھييا من

وه ك تانجئ توؤزئ ين روونشتييه

ل سهر جهئ من

پويچه، پويچئ پويچايه... پويچه

ههر تشتته كئ ل سهر قئ عهردي

تم ين پويچه و دئ فه نا بيت

با باکۆرییه و

با باشۆرییه

رۆژ ژ خوهییی خوه دهه لیت

رۆژ د خوهییی خوه دا ئاڤا دبیت

ئه فجا چ نوویاتی نینه و

سه رده م

دوهی بوو،

بی مفا د بی مفا تییدا.

په یکه ر د بلندن

گولیکین گه می د بلندن

ئه گه ر ئاسمان نزم بییت باران دباریت

ئه گه ر وه لات بلند بییت دی ئاڤا بیت

هه ر تشته کی ژ راددهیی خوه زیده بوو

رۆژه کی دی وه رگه پیت بو هه قذرئی خوه.

ئەف ژيانا ل سەر عەردى سىبەرەكە

ژبووى تىشتى ئەم نەبينىن...

پويچە، پويچى پويچايە... پويچە

هەر تىشتەكى ل سەر قى عەردى

تم يى پويچە و دى فەنا بيت

۱۴۰۰ عەرەبە و

۱۲۰۰۰ هەسپ

ناقى من يى زيرين

ژ سەردەمەكى بەرەف ئىكى دى هەلدگرن...

وەك مەلىك و ژيرمەند ژيام

كوچ شاعر وەسا نەژيائين...

پير بووم، ژ شەهنازيكرنى بىزار بووم

چ تىشتەك يى ژ من كيم نينه

ئەقجا، ما ژبەر قۇيە
چەند زانينا من زىدە بيت
خە ما من دى پتر لى ھىت؟
ئەرى ما ئۆرشە لىم چىيە و ما عەرش چىيە؟
چ تىت وە کو خوە نامىنيت
بوونى دەمەك ھەيە
مرنى دەمەك ھەيە
بىدەنگىي دەمەك ھەيە
ئاخفتنى دەمەك ھەيە
جەنگى دەمەك ھەيە
پىكھاتنى دەمەك ھەيە
خۆ دەمى ژى دەمەك ھەيە
نى چ تىت وەك خوە نامىنيت...
دەريا دى تەف رووباران فەخۆت و
ھىشتا دەريا نە تۇيە،

چ تشت وه کو خوه نامینیت
ههر جانداره ک بهره ف مرتیقه دچیت و
هیشتا مرن نه تژییه،
ژبلی ناقی من یی زیرین
چ تشته ک ل پاش من نامینیت:
"سوله یمان بوو"...

ما مرنا من دی چ ل ناقین وان هه میا که ت
ئهری ما زیر دی روھنکه ت،
تاریستانا من یا فره ه
یان سروودا سروودان و زانینگه ی؟

پویچه، پویچی پویچایه ... پویچه
ههر تشته کی ل سهر فی عه ردی
تم یی پویچه و دی فه نا بیت

ئەز د خەونا خوەدا مەشیم

وەک مەسیحی هەکو ل سەر گۆلئ مەشیای.

وەلئ ژ خاچەداری هاتمە خوار چونکو

ژ بلنداهییا دترسم، ئو چ مزگینی یین قیامەتئ

راناگە هیئم. من چ نە گوهارت ژبلی ریتما خوە

داکو دەنگئ دلئ خوە ب ئاشکەرایی ببهیسم.

ژبو داستانە قانان ئە لهۆنە و ژبو من: بەرچیلکا کوترکئ²⁷،

ستیرە کال سەر بانان هیلای، جاددە یەکا پێچا و پێچ

دگە هتە سەر بە ندرئ عەکا- نە کیمتر و نە زیدە تر-

من دقیت سلاقیئ سپیدئ ل من بکە ی ل وی جهئ

تە کورکە کئ دلشاد هیلایم [ل وی چاخی نە کورە کئ

بەختە وەر بووم، لئ دووری مینا ئاسنگەرین پیشە

نایاب، هە یقە کئ ژ ئاسنە کئ هاقیتی دروست دکەن]

²⁷ نەدووورە ژئ مەرەم ب (طوق الحمامة) ناماژە بیت ب کتیبنا ئیبن حەزمئ ئەندەلوسی کو هورترین لیکۆلینە ل سەر ئەقینیی و ساخلەت و هۆکارین وی، ناقئ کتیبین: (طوق الحمامة فی الافئة والالاف) کو بو چەندین زمانین بیانی هاتییه وەرگیران.

- ما تو من دنیاسی؟

ل بهر شویرهیی من ژ سهی پرسی،

کچوله کا ناگر دبه، هاته دهنگ و گوت:

ته دگه ل منه؟

من گوت: یی دگه ل ره شی قهرین دئاخقم

د بن لیقلیقکانقه گوته فه: (مجنون لیلی) یه کی دییه

سه ح و سویا شینواران دکهت،

پاشی به ره ف دکانکا خوه فه چوو،

ل داوییا بازاری که فن...

ئها ئه م ل قیره بووین. دوو دارقه سپان

هنده ک نامه یین شاعران ل ده ریایی بار دکرن...

ئهی ئه ز، ئه م گه له ک مه زن نه بووینه.

میناکی ده ریایی، شویرها به ره قان ژ دوراندنا مه و

بیئنا بخووران دگوت: ئه م هیشتا یی ل قیره،

خو ئه گه ر ده م ژ جهی فه بیت، هه ری ل قیره.

نه دووره ئەم چ جاران ژيکځه نه بووبين

- ما تو من دنياسی؟

ئەو کورکي من بهرزه کري، کره گري:

"ئەم ژيکځه نه بووينه، لي چ جاران ناگههين ئيک..."

دوو پيلين بچووک ل سهر زهندين خوه دائيخستن و

بلند فري...

من پرسيار کر: کي ژ مه ئەوه ئەوي مشهخت؟/

ل پهراقی روژئاقايي، من ژ زيندانقاني را گوت:

- ما تو کورئ زيندانقاني من يي کهفني؟

- به لي!

- پا کا بابي ته؟

گوت: بابي من، بهري چه ندين سالان مرييه.

ژ بيزاريا زي رهقاني توشي دا کهفتني ببوو.

پاشي ئهرک و پيشه يي خوه، بو من هيلان و

وهسيهت کر کو باژيري ژ سروودا ته بپاريزم...

من گۆت: ئەرئ ما تو ژ کهنگی وهره
زیره قانییا من دکه ی و خوه د مندا زیندان دکه ی؟
گۆت: ژ وی ده مئ ته ئیکه مین سترانا خوه نقیسی
من گۆت: هینگی هیشتا تو نه بیووی
ئه فجا وی گۆت:

من ده مه ک هه یه و ئه زه لیبوونه ک من هه یه،
من دقیت ل سه ر ریتما ئه مپریکایئ و دیواری
ئۆرشه لیم بژیم

ئینا من گۆت: کا تو کیی ئه و به. وه لی ئه ز چووم.
ئه وی تو نوکه دبینی نه ئه زم، ئه ز ره شی خوه مه
وی گۆته فه: به سه! ما نه توپی نافئ ده نگفه دانا
به رینی؟ ئه فجا نه تو چووی و نه فه گه رایئ.
هیشتا تو یئ د ئه فی کونجا زه رفه.

دئ من به یله و به لا خوه ژ من فه که!
من گۆت: ما ئه ز هیشتا ل قیره مایمه؟

ئەرى ما ئەز سەربەست و يى بەرداييمە

يان بىيى بزىنم زىندانيمە.

ما ئەف دەرياي ل پشت شوپرهى دەريا منە؟

وى گۆتە من: تويى زىندانىي، زىندانىي خوه و

خەريبيى. ئەوى تو نوکە دىينى نه ئەزم.

ئەز رەشى خوه مە

ئەفجا دگەل خوه ئاخفتم و من گۆتە خوه: ئەز يى ساخم

پاشى من گۆت: گەر دوو رەشە

ل بىابانئى بگەهنە ئىک، ما دى هەفشکىيا خيزى

يان مەلمانئى ل سەر مشتانه کرنا شەفئى کەن؟/

پەرەگرافى بەرى دوماهيى

دەمژمىرا بەندەرى ب تنى کار دکر

کەسە کئى چ پويته ب شەفا دەمى نه کر،

نىچىرقانىن بەرى دەريايئى تۆرا خوه

دهاڦيژن و پيلان دئيخن.

ئهوئين عاشق يين ل "ديسكو"يي.

خه ونوڦكيان، دهستين خوه ب تفيركين نقستيدا

دئينانه خوار و خه ونان دبينن...

من گوت: ئه گهر مرم دئ پيحه سييم...

من تيرا خوه رابردوو ههيه، لي سوباهيههك

ژ من كيمه...

دئ دريكا كهفن را چم،

ل سهر گافين خوه و ل سهر بايي دهريايي.

نه چ ژن من ل بن بالكونا خوه دبينن و

نه من چ بيرهاتن ههنه، ژبلي ئهوا ب كير

وهغه را دريژ دهيت. هند سوباهي دناف روژاندا

هه بوو كو تيرا من بكهت. بچووكتر بووم

ژ په لاتينكين خوه و ژ دوو چالروويان²⁸:

²⁸ چالروو: غه مهازه (Dimple) ئه و چالكا بچووكا ل سهر ديمي و ل هندافا كوژي يين دهفي.

باوشكان ببه و من د رۆمانى و ئىقاريا

دلىنىدا قه شپره/

من ل بن ئىك ژ ههردوو دارقه سپان قه شپره/

من فېرى شعرى بکه/

دبیت ل دهردۆرین "هومیر"²⁹

فېرى پياسه کرنى بىم/ دبیت په سندانان عه ککايى

ل سه ر چيروکى زیده کهم/ ژ که قنترین باژيرين جوانه،

جوانترین باژيرى که قنه/ پاکيته کا به رینی مینا شانا

ههنگا زیندانکری، ساخ و مرییان د هه پریا ویدا

دهه رکینیت، خوه ژ گولان دوور دکهن و هه رده مئ

دوور پیچ توند دبیت، پرسیارا ده رگه هئ ته نگا قیيان

ژ ده ریایى دکهن/ دئ من فېرى شعرى بکه/

دبیت کچه ک ژ بو یى ژى دوور،

²⁹ هومیر: هومیرۆس (سه دئ ۹-۸ بهری زایینى) هوزاننان گریکین داستانکی و نهفسانه ییه، خودانى ئیلیاده و ئودیسیایى.

هه وجهی سترانه کئی بییت: "خۆ ب کوته کی بیت ژى

من ببه دهف خوه و جیخهوا من بکه دناڤ

دهستین خوه دا". ب هه مبیژ کرنڤه

به رهف ده نگڤه دانئى دمه شن / ههروه کو من

ئاسکه کا ته نگه زار ل خه زاله کئی ماره کری /

من ده رگه هیڤن دیرئ ژبو کو تران ڤه کرن... /

دئى من ڤیری شعرئ بکه / نهوا کراسه کئی

صوڤی رستی و ل بهر ده رگه هی چاڤه پرئ مای

مافدار تره ل سهر ره هه ندئى و بیهیشیوونئى

بپه یثیت: نهوئى شه رڤان نه زڤر یڤه، یان نازڤریت،

تو نه نهو بووی یئى ل هیثیئى مایم... /

ههروه کو مه سیح ل سهر گوئى مه شی،

نه ز ژى د خه ونا خوه دا مه شیم. وه لئى

ژ خاچه دارى هاتمه خوار، چونکو ژ بلنداهییا

دترسم و چ مزگینی یین قیامه تئ راناگه هینم.

من چ نه گوهارت ژبلی ریتما خوه، داکو

ب ناشکه رایبی ده نگی دلی خوه بهیسم...

ژبو داستانه قانان ئه لهوونه و ژبو من: بهرچیلکا کوترکی،

ستیره کال سهر بانان چۆلکری، جاددهیه کا پیچا و پیچ

دگه هته به ندهری.../

ئه ف دهریایه یا منه

ئه ف بایئ شهدار یئ منه

ئه ف شوسته یه و هه مییا ل سهر

ژ گافین من و سیمینی من... یئ منه

دانانگه ها که فنا پاصئ، یا منه

یئ منه ره شی من و خودانی خوه،

ئامانی فافوئی و ئایه تا کورسی و کیلی یا منه

دەرگه ه و زیره قان و زهنگ یین منن

یا منه صؤلا هه سپی،

ئەو صولا ژ شویرهی فری... یا منە

یا منە ئەوا یا من.

ئەو بەرپەرێ ژ ئینجیلی قە کری... یی منە

ئەو خوویا ژ بەر رووندکانقە

ب دیواری مایقە مایی، یا منە...

ناقێ من ژێ، خو ئەگەر ب شاشی ب لیقکەم

ژ پینج تیپین ب ئاسۆیی دانای.. یی منە:

(میم) ا شهیدایی و هیتیمی و تەمامکرنا ئەوا بۆری³⁰

(حا) یا بە خچە و دل بەرێ، دوو ئاخینک و دوو حەبیرین

(میم) ا سەرگەرمیی و بەرھەفکاری و ھەردەم بەرھەف

ژبو مرنا خوہ یا ل مەنفای ژفانکری، نەساختی شەھوہ توہری

(واو) ا خاترخواستن، گولا ناقە راستی، دل سۆزیا بوونی

ل کیقە بەیتە دیتن، سۆز و پەیمانان دایابان

³⁰ شاعری د بیناسەکرنا تیپین ناقدیا، ریتەمەکا نافخۆیی بکار ئینایە کو ھەموو پەیقین ھەر ھەفوکا ل سەر تپەکێ دەبراندی، ب ھەمان تیپیی دەست پێ دکەن، ئێ د کوردیکرنیندا وەسا نەھات، چونکو رامانا وان ب تیپین جودا دەست پێ دکەن.

(دال) ریبه ری، ریازی و رییشانده ری،

رؤندکا بانیه کییه فه کؤلاندی، چرکونه که

من دنازینیت و من بریندار دکهت /

ئو ئه ف ناهه یی منه...

ئو یی هه فالین منه ژی، ئه و ل کیفه بن،

له شی من یی بهروه خت ژی یی منه،

یی حازر بیت یان نه حازر

ژ قی ئاخیی دوو میتر نوکه دی بهس بن...

میتره ک و ۷۵ سهنتیم بو من و...

ئه وای مایی ژبو گوله کارهنگ ئاژاوه

هیدی و ل سهر خوه من فه دخوتن،

ئو یا منه ئه وایا من: دوھییا من و

ئه وای دی بو من بیت،

سوباھییا من یا دوور و فه گه پریانا جانی تهنگه زار

ههروه ک چ نه بووی و

ههروهك چ نه بووي

برينه كا سڤك د زه ندا نوڤه يا عه به سيدا...

ديروك سڤكاتيي ب قورباني و قه هره مانين

خوه دكه ت...

ب ئاوره كا بله ز لي دنيريت و دبوريت

ئهف ده رايه يا منه

ئهف بايي شهدار يي منه

ئو ناقئ من - خو ئه گهر شاش

ل سهر سنديركي ب ليڤكه م-

يي منه

لي ئه ز - كو ب تهف هوكارين باركرني

يي ئافز بوويم - نه يي خوه مه.

ئه ز نه يي خوه مه

ئه ز نه يي خوه مه...

دیوارنامه... شعره‌کا درژا مه محمود دەرۆشپیه تیدا به‌حسی
 فه‌لسه‌فا هه‌بوونی و لیگه‌ریانا ل ناسنامه‌یا مۆفی دناڤ فی که‌ونی پان
 و فرهدا نکهت. سه‌رده‌یهی دگه‌ل هه‌ستین شاعران و هه‌لوه‌سته‌یین
 ده‌سته‌لاتدار و داگیرکه‌ران نکهت، خوه دانه‌یلته دناڤ کوررتیا
 مۆفینیا مۆفیدا، کا چه‌وا ل نۆر ته‌وه‌ری خوه دزفیریت و دارده‌ستی
 سه‌روه‌ستی و هیزیه. دووانیا ژین و مرئی، چوون و هاتنی، جزوور و
 نه‌به‌نده‌یی دئخته دناقه‌را نال و بزمارین ناله‌نده‌کی هزرکه‌ر و
 مایته‌که‌ردا. هه‌رچه‌نده فه‌ره هه‌لبه‌ست ب زمانئ سه‌ره‌کی به‌یته
 خواندن، چوونکه پاچه‌که‌رنا وی هه‌لبه‌ستی و ده‌رگیرئ وی هه‌ردووان
 دئخته د نالۆزیه‌کا نه‌چا فه‌ریکه‌یدا. لی من د فی وه‌رگیرانیدا بی
 هه‌ولدا‌ی کو سیمایین روخسار و ناهه‌رۆکا فی هه‌لبه‌ستی نه‌هنته ژ
 ده‌ستدان و په‌راویژ بو وان په‌یف و تیرمین گه‌له‌ک ژ رامانه‌کی هه‌ین
 داناینه و نامازه ب وان په‌یفان ژئ داینه بین کو ل شوینا منه‌ه‌ک
 په‌یفین عه‌ره‌بی هاتینه دانان بیی کو رامانا وان ناکامه‌کی بکه‌ته سه‌ر
 وینه و ناهه‌رۆکا شعری. هیفیدارم تامه‌کی ژئ وه‌رگرن، مینا چیژا
 هه‌لبه‌ستین کوردی بیت.

وه‌رگرن

